

**VÁLTOZÁSOK**  
***A MAGYAR HELYESÍRÁS SZABÁLYAI***  
**12. KIADÁSÁBAN**



## A SZABÁLYZATI RÉSZ VÁLTOZÁSAI

A helyesírás szabályainak 12. kiadásában alapvető, lényegi változások nincsenek, csak különféle kisebb változtatások. Ezek a következők: 1. a nyilvánvaló hibák kijavítása, 2. a fogalmazás pontosítása, 3. a *sok*, *kevés* megjelölés helyett listák adása, 4. egyes részek didaktikai szempontú átszerkesztése, 5. szabálypont vagy szabálypont rész kihagyása, 6. bizonyos szabályok enyhítése, azaz a korábban szabályozott kérdések alternatívává tétele, 7. a szabálypontok bővítése, kiegészítése, új szabálypontok beiktatása, 8. szabályváltozás.

**1. A nyilvánvaló hibák kijavítása:** Például az AkH.<sup>11</sup> 62. pontjának második sorában *mássalhangzó* helyett *magánhangzó* van: „62. Ha egy összetett szó előtagja hosszú mássalhangzóra végződik (pl. *sakk*), utótagja pedig ugyanolyan magánhangzóval [!] kezdődik (pl. *kör*), a szóelemző elvet követve megtartjuk az alkotó tagok eredeti írásmódját.”

**2. Példák a szöveg pontosítására:** Az AkH.<sup>11</sup> 20. pontja így kezdődik: „Szavaink többségében az *i*, *u*, *ü* az egész magyar nyelvterületen rövid.” Mivel ezt az állítást eddig még konkrét vizsgálatokkal senki sem igazolta, a bizottság a következőképpen változtatta meg a szabálypont szövegét: „A szavak egy részében az *i*, *í*, *u*, *ú*, *ü*, *ű* ejtése ingadozhat. Írásban azonban a kialakult szabályokat kell követni.”

A szabályzat több pontjában szerepel az, hogy egy szót nagybetűvel írunk. Helyesen: nagy kezdőbetűvel.

**3. A *sok*, *kevés* megjelölés helyett listák adása,** például: Az AkH.<sup>11</sup> 23. pontjában a hosszú *ú*, *ű* végű főnevekre 18 példa volt. Most 57 van.

Az AkH.<sup>11</sup> 27. a) pontja tárgyalja az *í* – *i*, *ú* – *u*, *ű* – *ü* váltakozást mutató szavakat, de csupán két példát említ. Most fel van sorolva az összes ilyen váltakozást mutató szó.

**4. Egyes részek didaktikai szempontú átszerkesztése.** Például: Az AkH.<sup>11</sup>-ben az első két fejezet: az *Általános tudnivalók* és *A betűk*. Ezeket követte eddig *A kiejtés szerinti írásmód*, anélkül, hogy szó esett volna a helyesírás alapelveiről. Most a harmadik fejezet címe: *A hangjelölés*. – A jelenlegi fejezetek: *Általános tudnivalók*, *A betűk*, *A hangjelölés*. Az utóbbi fejezetnek az első pontja a következő: „17. A magyar

helyesírás egyik jellemzője, hogy a betűk legtöbbször a kiejtett beszédhangoknak felelnek meg. A szavak és a szóalakok leírását a következő elvek határozzák meg: a kiejtés szerinti írásmód, a szóelemző írásmód, a hagyomány szerinti írásmód és az egyszerűsítő írásmód.”

Változott *A különírás és az egybeírás* fejezete is, mivel a legnagyobb problémát mindig az összetételek tanítása és tanulása jelentette. Az összetételek gondját teljesen megoldani nem tudtuk, de átszerkesztettük *A különírás és az egybeírás* fejezetet. A 11. kiadásban a mellé- és alárendelő szóösszetétel-típusok alkották a rendező elvet, s az egyes típusokon belül magyarázta a szabályzat az egybeírás szükségességét. Most a fejezet elején felsorolja a szabályzat az összetétel keletkezésének forrásait, s a továbbiakban e szerint a rendező elv szerint tárgyalja az egyes típusokat.

**5. Korábban szabályozott kérdések kivétele a szabályozás alól (szabálypont vagy szabálypontrészek kihagyása).** Kimaradt például a 11. kiadás **36.** pontja, mivel a képzőváltozatok kérdése nem helyesírási probléma. Ezután a korábbi szabálypontban szereplő szavak csak a szótarban szerepelnek.

Általában kimaradtak a szavak ejtésére vonatkozó részek is, főként azért, mivel pontos adatokkal nem rendelkezünk az egyes szavak ejtésével kapcsolatban. Így van ez a **37.** pontnál is („A tárgy ragját, a *-t-t* mindig röviden ejtjük.”).

Kimaradt az asszonynevek írásáról szóló rész is (AkH.<sup>11</sup> **159.**), mivel az asszonynevek típusairól nem a helyesírási szabályzatok rendelkeznek.

Ugyancsak kimaradt a géptípusok stb. betű- vagy szó- és számjelzésének kapcsolásáról szóló rész [AkH.<sup>11</sup> **263.** d)], mivel ezeket a gyártók szokták meghatározni.

Kimaradt a postai címzésre vonatkozó szabálypont is (AkH.<sup>11</sup> **298.**), mivel a címzést a posta írja elő, s annyi változata létezik a címzésnek, hogy nehéz azt pontos szabályba foglalni.

**6. Bizonyos szabályok enyhítése, fakultatívvá tétele:** Ezután az ingadozó kiejtésű *h* végű szavak ragos alakjait kétféleképpen is lehet írni: AkH.<sup>12</sup> „**82.** e) Azoknak a *h* végű főneveknek, amelyeknek a kiejtése ingadozik (*düh*: [dü] v. [düh]; *méh* [mé] v. [méh] stb. [vö. **74.**]), a *-val*, *-vel* és a *-vá*, *-vé* ragos alakját írni is kétféleképpen lehet: *dühvel* [düvel] – *dühhel*, *méhvél* [mévél] – *méhhé* stb.” Az AkH.<sup>12</sup> **74.** pontja

pedig így hangzik: „A *h* végű szavak közül jellemzően a *céh, düh, juh, méh, rüh* ejtése alapalakban és a mássalhangzós kezdetű toldalékos alakokban ingadozhat: *düh*: [dü] v. [düh]; *dühnek*: [dünek] v. [dühnek]; *méh* [mé] v. [méh]; *méhtől*: [métől] v. [méhtől]; stb. Írásban azonban a szavak minden alakjában jelen van a *h*.”

Ezután bizonyos közsavak nagybetűvel kezdhetők hivatalos iratokban. A **148.** pont szövege az új változatban a következőképpen fog hangzani: „A köznevek nagybetűs kezdése nem szokásos a magyar írásgyakorlatban, kivéve a hivatalos iratokban, például: *Alperes, Felperes, Eladó, Vevő, Szerző*.”

Megengedőbb a szabályzat az intézménynevek írásában, például: AkH.<sup>12</sup> „**188.** d) Az intézmény típusát jelölő szavakat (*minisztérium, egyetem, hivatal, intézet, iskola, vállalat, üzem, rendőrkapitányság* stb.) ajánlatos [!] kis kezdőbetűvel írni, amikor valamely szövegben egy bizonyos intézményre utalnak, bár belső használatra [!] az alkalmi tulajdonnevesülésből fakadó nagy kezdőbetűs írás is elfogadható [!], például: *Földrajztudományi Kutatóintézet*, de: *a kutatóintézet kidolgozta* v. *a Kutatóintézet kidolgozta*; *Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság*, de: *a bizottság véleménye szerint* v. *a Bizottság véleménye szerint*.”

Nem írja elő a szabályzat az eddig kötelező kisbetűs írást a következő esetekben: az intézmények kisebb egységei megnevezésének írásában [AkH.<sup>12</sup> **189.** c): „Az intézmények kisebb egységeinek típusukra utaló megnevezését helyesebb [!] kis kezdőbetűvel írni”]; a nem állandó jelleggel működő bizottságok megnevezésének írásában [AkH.<sup>12</sup> **189.** c): „A nem állandó jelleggel működő bizottságokra stb. utaló szavakat, szókapcsolatokat szintén ajánlatos [!] kis kezdőbetűvel írni.”]; a rendezvénynevek írásában [AkH.<sup>12</sup> **191.**: „A rendezvények, rendezvénysorozatok, társadalmi és politikai mozgalmak, programok stb. névét ajánlatos [!] kis kezdőbetűvel írni”].

A **291.** a) pontot kiegészítettük a következőképpen: [Ha a tő- és sorszámneveket betűvel írjuk] „Kétezren felül (**kivéve az évszámokat**), ha az ezres után a szám még folytatódik, az összetett számnevet a hátulról számolt szokásos hármasszámcsoporthoz tagoljuk, és a csoportok közé kötőjelet teszünk.”

Kibővítettük a **291.** b) pont második bekezdését a következőképpen: „Ha öt vagy több számjegyű számokkal együtt négyjegyűeket is írunk egyazon oszlopba, ezeket is közzel (**esetleg ponttal**) tagoljuk, például:

21 126  
 4 210  
 112 305  
 9 258”

Elfogadható ezután az *elseje*, *elsején*, *elsejéig* stb. szóalakok többféle számjegyes írása is: AkH.<sup>12</sup> 298.: „*l.* vagy *l-je*, *l-én* vagy *l-jén*, *l-ig* vagy *l-jéig* stb. Az *elseji* vagy *elsejei* szóalak számjeggyel írva: *l-i* vagy *l-ji* vagy *l-jei*.”

AkH.<sup>12</sup> 300.: A számjegyekkel írt óra és perc közé kettőspontot is lehet tenni a korábban megengedett ponton kívül (pl. *10.35 ~ 10:35*).

**7. Szabálypontok bővítése, kiegészítése, új szabálypontok.** A betűrendbe sorolás 14. a) szabálypontja a következőkkel bővül: „A betűrendbe sorolás szempontjából nem teszünk különbséget a kis- és a nagybetűk között. Ha azonban két besorolandó egység között csupán ebben a vonatkozásban van különbség, akkor a kis kezdőbetűs szó megelőzi a nagy kezdőbetűst, például: *jácint*, *Jácint*, *opera*, *Opera*, *szűcs*, *Szűcs*, *viola*, *Viola*”.

Az AkH.<sup>12</sup> 139. pontja bővül: „A kettőnél több szóból alakult (úgynevezett többszörös) összetételeket hat szótagig kötőjel nélkül egybeírjuk. [...] A szótagszámlálás szempontjai a következők: Szótagszámon az összetett szó jel és rag nélküli alakjának szótagszámát értjük. [...] A képző – **az *i* kivételével** – beleszámít a szótagszámba.” (A következő típusok miatt változtattunk: *gépjárművezető*, de [eddig]: *gépjármű-vezetői*; *magánnyugdíjpénztár*, de [eddig]: *magán-nyugdíjpénztári*; *vendéglátóipar*, de [eddig]: *vendéglátó-ipari* stb.)

A 139. pont utolsó előtti bekezdése kiegészült az alábbi módon: „Az idegen szavakat és elötagokat akkor tekintjük külön összetételi tagnak, ha önállóan is használatosak, például: *miniszoknya*, *miniszoknya-viselet*, **vagy ha önállóan is használatos utótag járul hozzájuk: *antialkoholista*, *antialkoholista-klub*, *biotechnológia*, *biotechnológia-ipar*; stb.**”

Az AkH.<sup>12</sup> 141. c) pontjába utolsó bekezdésként betoldottuk: „A szaknyelvben bizonyos esetekben nem kifogásolható (az értelem pontos tükröztetése érdekében) a nagyköötjel használata sem.”

Az AkH.<sup>12</sup> 181. pontjába utolsó bekezdésként betoldottuk: „Ha egy eredetileg kötőjellel kapcsolt, földrajzi köznévi utótagot tartalmazó

földrajzi név közterület nevébe kerül, a kötőjeles írásmódot – a helységrézsnevek gyakori párhuzamossága miatt – egybeírás váltja fel, például: *Csörsz-árok – Csörszárók utca*, *Ferenc-hegy – Ferenchegyi út*.” [Ez a szabály a szaknyelvi szabályozásba, illetve a szabályzati példaananyagba már korábban bekerült.]

Az AkH.<sup>11</sup> **190.** pontját a következőkkel egészítettük ki: „A pályaudvarok, megállóhelyek, repülőterek, mozik, **szállodák**, vendéglők, eszpresszók, üzletek, fürdők, temetők, **lakóparkok és a nem önálló intézményt alkotó termek** stb. megnevezésében a tulajdonnévi értékű tagot (tagokat) nagy kezdőbetűvel írjuk, az értelmezésre szolgáló köznévi tagot (tagokat) pedig kisbetűvel kezdve különírjuk, például: *Keleti pályaudvar*, *Katonatelep vasúti megállóhely*, **Corvin mozi**, **Vadszőlő szálloda**, *Kis Rabló étterem*, **Apacuka internetkávészó**, *Vén Diák eszpresszó*, **Kaiser’s supermarket**, *Korona cipőbolt*, *Lukács fürdő*, *Kerepesi temető*, **Sasadliget lakópark**, **Kossuth rádió**, **Gombocz Zoltán terem (tante-rem neve)**, **Nádor terem (a Vakok Állami Intézetének hangversenyerme)**. – Az intézménynévszerű megjelölések értelmezésére szolgáló köznévi tag(ok) elhagyható(k), például: a *Keletiből indul*, a *Lukácsba jár úszni*, a *Kis Rablóban vacsoráztak*, a *Kossuthon hallottam*. [...] A mozik, vendéglők, eszpresszók, üzletek, fürdők, temetők, lakóparkok, szállodák, panziók, termek stb. neve lehet intézménynév is, például: *Corvin Budapest Filmpalota*, *Vadszőlő Szálloda*, *Sport- és Rendezvényközpont*, *Rózsakert Bevásárlóközpont*, *Szt. Lukács Gyógyfürdő és Uszoda*, *Fiumei Úti Nemzeti Sírkert*, *Erzsébet Szálloda*, *Platán Panzió*, *Klasszik Rádió*, *Csontváry Terem*, *Derkovits Terem*. [Vö. **187.**]”

A **214.** pontnak új a 3. bekezdése: „Az idegen nevek névkiegészítőjét (*bin, d’, de, ten, van, von* stb.) nagy kezdőbetűvel írjuk, ha a családnév címszóként szerepel, illetve kiemelten, szöveg élén áll (címben, aláírásban), például: *De Gaulle*, *Van Dyck* (flamand festő), *Von Dyck* (német matematikus). A teljes névben azonban általában a kis kezdőbetűs írás a helyes, például: *Charles de Gaulle*, *Sir Anthonis van Dyck*, *Walther von Dyck*.”

Új a **217.** pont d) része: „Ha az idegen írásmód szerint írt közszó végén hangérték nélküli (ún. néma) betű van, vagy ha az utolsó kiejtett hangot betűknek bonyolult, írásrendszerünkben szokatlan együttese jelöli, akkor az összetételi utótagot mindig kötőjellel kapcsoljuk az előtaghoz, például: *couchette-rendelés*, *lime-likőr*, *ragtime-koncert*. Tulaj-

donnévi előtagú összetételek esetén mindig a tulajdonneves összetételek általános szabálya szerint járunk el: *Baudelaire-vers*, *Loire-part*, *Shakespeare-dráma*.”

Új szabálypontok. „**140.** Két kötőjelet használunk azokban a többszörös összetételekben, amelyeknek előtagja is kötőjellel kapcsolt összetétel (tulajdonnévi vagy betűszós előtag, illetőleg három mássalhangzó találkozása miatt), például: *C-vitamin-adagolás*, *Kossuth-nóta-énekelés*, *Nobel-díj-átadás*, *sakk-készlet-gyűjtemény*, *tarokk-kártya-játékos*, *tb-járulék-csökkentés*.”

„**A tárgynevek. 171.** A tárgynevek közé tartoznak a nemzeti ereklyék, a járművek, a fegyverek, a hangszerek, a híres drágakövek stb. nevei. Jellemzőjük a nagy kezdőbetűs írás. Nemzeti ereklyék neve: *Szent Jobb*, *Szent Korona* stb. Hajónevek: *Kisfaludy Sándor*; *Titanic*, *Santa Maria* stb. Régi mozdonynevek: *Nádor*; *Deáki* stb. Űrjárművek neve: *Apollo*, *Luna*, *Szaljut* stb. Fegyvernevek: *Durandal* (Roland kardja), *Excalibur* (Artúr kardja), *Baba, Kövér Berta* (ágyú) stb. Hangszernevek: *Lady Blunt* (egy Stradivari-hegedű), *Ignác* (a székesfehérvári bazilika harangja) stb. Gyémántnevek: *Kohinoor*, *Rózsaszín Párduc* stb.”

„**185.** Ha egy csillagászati név utolsó tagja köznévi (*felhő*, *köd*, *üstökös* stb.), kötőjellel kapcsoljuk az előtaghoz, például: *Magellán-felhő*, *Androméda-köd*, *Jászol-köd*, *Orion-köd*, *Rák-köd*, *Hale-Bopp-üstökös*, *Kopernikusz-kráter*. A melléknévképzős származékokban megőrződik a nagy kezdőbetű, például: *Androméda-ködbeli*.”

Új az írásjelek rendszerével és formai sajátosságaival foglalkozó pont is (**240.**).

**8. Szabályváltozás.** Igen kevés esetben változott szabály vagy szabálypontrész. Ilyen a **93.** [az AkH<sup>11</sup>-ben **94.**] szabály, amelynek az első része így hangzik: „A toldalékolás következtében egymás mellé kerülő három azonos mássalhangzót jelölő betűt kettőzöttre egyszerűsítjük, például: *orra* (= *orr + ra*) [...]” A szabály második része azonban változott, az új rész így hangzik: „A szabály nem érvényesíthető a tulajdonnevekre [a 11. kiadásban magyar családnevek szerepeltek csak!] (**még akkor sem, ha kisbetűs elemükről van szó**) [...]: *Hermann-nál*, *Szél-lal*, *Tarr-ról*, *Wittmann-né*; *Bernadett-től*, *Mariann-nal*; *Bonnal*, *Bükk-kel*, *Tallinn-nak*; *Elzett-tel*, *Knorr-ral*; *Blikk-kel*, *Szerelmes szonett-tel* [...]” [A tulajdonnevek toldalékolásakor tehát egységesen



nem érvényesül az egyszerűsítés, a korábban az egyszerűsítés alá tartozó magyar utónevek körében (pl. *Bernadettől* → *Bernadett-től*), illetve a korábban nem szabályozott esetekben sem (pl. *Blikk-vel*, *Szerelmes szonett-tel*]).

Ezután a *-fajta*, *-féle*, *-nemű*, *-rét*, *-rétű*, *-szerű* szavakat nem képzőszerű utótagnak, hanem utótagnak, azaz összetételi tagnak tekintjük. A 132. szabálypont kimondja, hogy „A *-fajta*, *-féle*, *-nemű*, *-rét*, *-rétű*, *-szerű* stb. utótagot a közszókkal egybeírjuk, például: *másfajta*, *tízféle* (de: *10-féle*), *többféle*, *egynemű*, *negyedrét*, *sokrétű*, ***gipszszerű***, *nagy-szerű*.” – Ebből az következik, hogy ha a *-szerű* utótag *sz* végű szóhoz járul, nem egyszerűsítjük a kétjegyű betűket.

## A PÉLDAANYAG ÉS A SZÓTÁR MEGÚJULÁSA

A szabályzathoz csatlakozó szótár jelentősen megújult, a 11. kiadás legutóbbi, tizenkettedik lenyomatához képest mintegy 8 000 szóval gyarapodott. Új szavak, kifejezések kerültek a szótárba, s régi, elavult alakok elhagyása is szükségessé vált (például: *agárkutya*, *átíró könyvelés*, *bilgeri*, *csillagláb*). A szótári rész kiegészült a határon túli magyar földrajzi nevek, intézmények, valamint a jellegzetes határon túli magyar szavak felvételével, ami szintén régi adóssága volt a szabályzatnak, hiszen a szabályzat szándéka szerint nem Magyarországnak, hanem valamilyeni magyar nyelvhasználónak szól.

A szerkesztők ügyeltek arra, hogy a helyesírás egységét szem előtt tartva, figyelembe vegyék a szakmai helyesírások írásmódját is (ezt megkönnyítette, hogy a szakmai helyesírások megalkotásában a Magyar Nyelvi Bizottság is közreműködött). A szabályzat gondozói egyeztették a nyelvészet és más szaktudományok szempontjait, tiszteletben tartották az akadémiai szinten kidolgozott és jóváhagyott szakmai szabályzatokat és szójegyzékeket.

Bizonyos esetekben különféle okokból sor került egyes szavak írásának megváltoztatására. Néhány jellemző ok:

– a szó ejtésének megváltozása (például: *árboc* > *árbóc*, *bedecker* > *bédekker*, *biennale* > *biennálé*, *bura* > *búra*, *immúnis* > *immunis*, *reverzibilis* > *reverzibilis*, *rühvel* > *rühvel* v. *rühhel*, *samanizmus* > *sámánizmus*, *sarlatanizmus* > *sarlatánizmus*, *satanizmus* > *sátánizmus*);

– az egybeírást a jelentésváltozás indokolja [például: *nagyra törő* > *nagyratörő* (= nagyravágyó), *tenyérbe mászó* > *tenyérbemászó* (= pimasz, ellenszenves)];

– a szaknyelvben másként írják a szót, például: *első fokú ítélet* > *elsőfokú ítélet*, *fekete doboz* > *feketedoboz* (pl. repülőgépen), *házinyúl* > *házi nyúl*, *paraolimpia* > *paralimpia*, *szabad vers* > *szabadvers*, *vegyes úszás* > *vegyesúszás* (sportág);

– a szó írása nem felel meg a (korábban már rögzített) szabályoknak (például: *élethalálharc* > *élet-halál harc*, *napéjegylenlőség* > *nap-éj*

*egyenlőség, örökkön-örökké > örökkön örökké, sete-suta > setesuta, szaltó mortále > salto mortale*);

– szabály megváltozása, például: *ésszerű > észszerű, penésszerű > penészszerű, viasszerű > viaszszerű; Bernadettel > Bernadett-tel, Ivettel > Ivett-tel, Mariannal > Mariann-nal; május 1-jén > május 1-jén v. 1-én; 3:0-s győzelem > 3:0-s v. 3-0-s győzelem*);

– idegenből átvett szavak esetében olykor a magyaros vagy az idegen és a magyaros írásmód is elfogadható: *metropolis > metropolisz, e-mail > e-mail v. imél, pacemaker > pacemaker v. pészmekeer, spray > spray v. spré v. szpré*.

## A MEGVÁLTOZOTT HELYESÍRÁSÚ SZAVAK JEGYZÉKE

### AkH.<sup>11</sup>

advent

alkotó munka

alsó fokú

árboç

bedekker

Bernadett, Bernadettel, Bernadet-  
től

biennále

B. ú. é. k. = Boldog új évet kíván

bura; lámpabura

céh, céhvel

célratörés

cigány gyerek; *de*: ... még ha ci-  
gánygyerekek potyognak is az  
égből (*átvitt értelemben*)

Cirill, Cirillel

Constanța, constanțai

copfstílus

cserbenhagy

csodaszép

disztinkció

düh, dühvel

dzsessz

elektroencefalogram

élethalálharc

előre gyártott elemek

első fokú ítélet

e-mail

e-mail cím

e-mail kapcsolat

### AkH.<sup>12</sup>

advent *v.* ádvént

alkotómunka; *de*: újat alkotó mun-  
ka

alsófokú

árboç

bédekker

Bernadett, Bernadett-tel, Berna-  
dett-től

biennalé

BÚÉK = boldog új évet kíván *v.*  
kívánok *v.* kívánunk

búra; lámpabúra

céh, céhvel *v.* céhhel

célra törés

cigány gyerek; még ha cigány gye-  
rekek potyognak is az égből

Cirill, Cirill-lel

Constanța *l.* Konstanca

copf stílus

cserben hagy

csoda szép

disztinkció *v.* distinkció

düh, dühvel *v.* dühhel

dzsessz *v.* jazz

elektroenkefalogram

élet-halál harc

előregyártott elemek

elsőfokú ítélet

e-mail *v.* ímél

e-mail-cím *v.* ímélcím

e-mail-kapcsolat *v.* ímélkapcsolat

esszencia (= <i>sűritett izesítő</i> ); de: esszencia (= <i>sűritmény; lényeg</i> )	
esszencia (= <i>a lényege valaminek</i> )	
észre térítés	észretérítés
ésszerű	ésszerű
ésszerűsít	ésszerűsít
éti csiga	éticsiga
fantáziál	fantáziál
fejbelövés	fejbe lövés
fejbentartás	fejben tartás
fejbeütés	fejbe ütés
fekete doboz ( <i>repülőgépen</i> )	feketedoboz ( <i>pl. repülőgépen</i> )
fekvő beteg	fekvőbeteg (= <i>kórházban kezelt beteg</i> )
Forma–1	Forma–1 v. Formula–1
frizsider	frizsider
Golf-áram, golf-árambeli	Golf-áram, Golf-árambeli
görög katolikus	görögkatolikus
gúzsbakötés	gúzsba kötés
gyengén látó	gyengénlátó ( <i>fn.</i> )
hájás tészta	hájastészta
harcbavetés	harcba vetés
házinyúl	házi nyúl
himnuszszzerű	himnuszszzerű
hozsanna	hozsanna v. hozsánna
immúnis	immunis
intellektuel	intellektuel v. entellektüel
Internet ( <i>intézmény</i> ); de: internet	internet
( <i>távközlési rendszer</i> )	
irreverzibilis	irreverzibilis
Ivett, Ivettel, Ivettől	Ivett, Ivett-tel, Ivett-től
járó beteg	járóbeteg (= <i>ambulánsan kezelt beteg</i> )
javító érettségi	javítóérettségi
juh, juhval	juh, juhval v. juhhal
Kamill, Kamillal	Kamill, Kamill-lal
Kaszás-csillag	Kaszáscsillag
kemény tojás	keménytojás (= <i>főtt</i> )
kerékbetörés	kerékbe törés

keresztes pók	keresztespók
kezelésbevétele	kezelésbe vétel
kisalakú	kis alakú
kisméretű	kis méretű
köszönő viszony	köszönőviszony
lány tojás	lánytojás
légiforgalmi társaság	légi forgalmi társaság
magasrendű	magas rendű
május; május elseje v. 1-je; május elseji v. elsejei v. 1-ji v. 1-jei, május elsején v. 1-jén	május; május elseje v. 1. v. 1-je; május elseji v. elsejei v. 1-i v. 1-ji v. 1-jei, május elsején v. 1-én v. 1-jén
Mariann, Mariannak, Mariannal, Mariannál	Mariann, Mariann-nak, Mariann- -nal, Mariann-nál
második v. 2-i	második v. 2-i v. másodikai v. 2-ai
méh, méhvel	méh, méhvé v. méhhé, méhvel v. méhvel
mésszerű	mésszerű
metropolis	metropolisz
nagyfokú	nagy fokú
Nagymedve ( <i>csillagkép</i> )	Nagy Medve ( <i>csillagkép</i> )
nagyméretű	nagy méretű
nagyra törő	nagyratörő (= <i>nagyravágyó</i> )
napéjegylenlőség	nap-éj egyenlőség
nemzetiszínű	nemzeti színű
nullás; három nullás v. 3:0-s győ- zelem	nullás; három nullás v. 3:0-s v. 3-0-s győzelem
nüánsz, nüánsza, nüánsszal	nüansz, nüansza, nüansszal
nyakoncsapás	nyakon csapás
nyakoncsípés	nyakon csípés
nyakonvágás	nyakon vágás
nyitva tartás	nyitvatartás (= <i>üzemidő</i> )
okarina	okarina
on-line	online
osztályozó értekezlet	osztályozóértekezlet
Otília	Otília és Ottilia
örökkön-örökké	örökkön örökké
pacemaker	pacemaker v. pészmekeer

paralel v. parallel	paralel
paraolimpia	paralimpia
partraszállás	partra szállás; <i>de</i> : a normandiai partraszállás ( <i>hadművelet</i> )
penészszerű	penészszerű
PIN kód	PIN-kód
piranha	piranha v. pirája
pornó film	pornófilm
programozó matematikus	programozómatematikus
rali; Párizs–Dakar-rali	rali; Párizs–Dakar rali
recés gyomor	recésgyomor
reváns	revans
reverzibilis	reverzibilis
rubeóla	rubeola
rüh, rühvel	rüh, rühvel v. rühhel
samanizmus	sámánizmus
sarlatanizmus	sarlatánizmus
satanizmus	sátánizmus
savanyútojás-leves	savanyú tojásleves
sete-suta	setesuta
síkraszáll	síkra száll
sorbaállás	sorba állás
sóskifli	sós kifli
sósperec	sós perec
spartakiád	spartakiád v. szpartakiád
spray, spray-je v. spraye, spray-vel v. sprayjel	spray v. spré v. szpré, spray-je v. spréje v. szpréje, spray-vel v. sprével v. szprével
standard	standard v. sztenderd
státus	státus v. státusz; <i>de</i> : status quo
státusszimbólum	státusszimbólum v. státusszimbólum
svábbál	sváb bál
szabad kereskedelem	szabadkereskedelem
szabad piac	szabadpiac
szabad piaci	szabadpiaci
szabad strand	szabadstrand (= <i>nem fizető</i> s, <i>fürdő</i> sre kijelölt hely)

szabad vers  
szabad vezeték  
szakkör; kémia szakkör  
szaltó mortále  
számon kér  
számon tart  
száraz borsó  
szárazbab-főzelék  
Szent (*állandó jelzőként*): aquinói  
v. Aquinói Szent Tamás, assisi v.  
Assisi Szent Ferenc, páduai v.  
Páduai Szent Antal, szalézi v.  
Szalézi Szent Ferenc

szóvégi  
szt. = szent  
sztyep v. sztyepp  
taj-szám  
talián  
teljes körűen  
tenyérbe mászó

tervbevétel  
tovább tanul; *de*: továbbtanulás

útbaigazít  
vállalkozó szellem  
valószínűség-számítás  
véghezvisz  
vegyes úszás  
vendéglátó-ipari  
viasszerű  
vízbe fülás  
zártkörű  
Zsanett, Zsanettel v. Zsanettel  
zsoldoshadsereg (= *zsoldosokból*  
*álló hadsereg*); *de*: zsoldos had-  
sereg (= *fizetett hadsereg*)

szabadvers  
szabadvezeték (*vezeték típus*)  
szakkör; kémiaszakkör  
szaltó, szaltója; *de*: salto mortale  
számonkér  
számontart  
szárazborsó  
szárazbabfőzelék  
Szent (*állandó jelzőként*): Aquinói  
Szent Tamás, Assisi Szent Fe-  
renc, Páduai Szent Antal, Sza-  
lézi Szent Ferenc

szó végi  
Szt. = Szent  
sztyepp v. sztyeppe  
tajszám  
talján  
teljeskörűen (*hsz.*)  
tenyérbemászó (= *pimasz, ellen-  
szerves*)  
tervbe vétel  
továbbtanul; továbbtanul érettségi  
után; *de*: tovább tanul este, mint  
ahogy tervezte  
útba igazít  
vállalkozószellem  
valószínűségszámítás  
véghez visz  
vegyesúszás (*sportág*)  
vendéglátóipari  
viaszszzerű  
vízbe fülás  
zárt körű  
Zsanett, Zsanett-tal v. Zsanett-tel  
zsoldoshadsereg